

Maria Piłypczak-Majerowicz

Międzynarodowa konferencja naukowa "Księgozbiory brzeskie. Problemy i perspektywy badań", Brześć Litewski (Białoruś), 31 V-3 VI 2012 r.

Hereditas Monasteriorum 1, 346-347

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Maria PIDŁYPCZAK-MAJEROWICZ

Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

Międzynarodowa konferencja naukowa *Księgozbiory brzeskie.*
Problemy i perspektywy badań, Brześć Litewski (Białoruś), 31 V–3 VI 2012 r.

W dniach 31 V–3 VI 2012 r. odbyła się w Brześciu Litewskim II Międzynarodowa Naukowa Konferencja *Księgozbiory brzeskie. Problemy i perspektywy badań*. Jej organizatorami były Urząd Kultury Komitetu Rejonowego i Brzeska Biblioteka Rejonowa im. M. Gorkiego. Pierwsza konferencja pod tym samym tytułem i w tym samym miejscu odbyła się 30–31 X 2008 r. Zapoczątkowała ona bardzo interesujące naukowe i biblioteczne spotkania, wymianę doświadczeń badawczych. Przyjęto na niej ustalenia dotyczące poszukiwań i odkryć rozproszonych historycznych księgozbiorów gromadzonych na ziemi brzeskiej. Po pierwszej konferencji wygłoszone na niej referaty ukazały się drukiem w 2010 r. w językach rosyjskim, białoruskim i polskim. Inicjatorem obu konferencji i jej wielkim propagatorem jest dr Nikołaj Nikołajew, kierownik Oddziału Rzadkiej Książki Biblioteki Narodowej Rosji w Sankt Petersburgu. Polskę na pierwszej konferencji reprezentowali z referatami Waławalecki i Stanisław Siess-Krzyszczkowski z Centrum Bibliografii Estreicherów Uniwersytetu Jagiellońskiego, Maria Piđłypczak-Majerowicz, Lilia Kowkiel i Iwona Pietrkiewicz z Akademii Pedagogicznej z Krakowa oraz Jolanta Gwioździk z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Większość uczestników pierwszej konferencji reprezentowała biblioteki i ośrodki naukowo-badawcze Białorusi, Ukrainy i Rosji. Referaty wygłoszone i opublikowane we wspomnianym zbiorze są bardzo interesujące, wskazują na rosnące zainteresowanie badaczy starą książką łacińską, polską i cyrylicąk wydaną na Białorusi i gromadzoną współcześnie, po wielu perypetiach politycznych i historycznych, w archiwach, bibliotekach i muzeach białoruskich.

Podczas drugiej konferencji Polskę reprezentowali Waławalecki i Stanisław Siess-Krzyszczkowski z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Maria Piđłypczak-Majerowicz i Lilia Kowkiel z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Krzysztof Migoń i Piotr Cichoracki z Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Maria Kałamajska-Said z PAN w Warszawie i Eugeniusz Iwaniec z Łodzi. Zgłoszono na nią kilkadziesiąt referatów, które wygłoszone zostały na posiedzeniu plenarnym i w sekcjach. Plenarne wystąpienia mieli Roman S. Motulski, dyrektor Biblioteki Narodowej Białorusi w Mińsku, Elena B. Iwanowa, dyrektor Białoruskiej Izby Książki, Nikołaj Nikołajew z Biblioteki Narodowej Rosji w Sankt Petersburgu, Krzysztof Migoń z Uniwersytetu Wrocławskiego i Anatol A. Gładyszuk z Uniwersytetu Technicznego w Brześciu.

Pozostałe referaty przedstawiono w czterech sekcjach: *Knižnoe nasledije Belarusi, Kniga i knižnoje delo na Berestejsčynie w XIX–XX veke, Izdanija Berestejsčiny XVI–XVIII vekov* oraz *Knigasbory roda Sapeg*. Referaty w wymienionych sekcjach dostarczyły bardzo ciekawych i ważnych ustaleń badawczych i informacji o rozpoczętych badaniach nad dziejami książki brzeskiej.

W sekcji *Knižnoe nasledije Belarusi* poruszono problemy towarzystw wydawniczych działających w Wilnie, losów książki unickiej w XIX w., osobliwości pamiątek kultury książki regionalnej, bibliotek bazylińskich na Białorusi w XVII–XIX w., proveniencji białoruskich starych druków XVII–XVIII w. z kolekcji Muzeum Książki w Ostrogu, rekonstrukcji białoruskich księgozbiorów historycznych i książek dotyczących Polesia w zbiorach wrocławskiego Ossolineum. Z zainteresowaniem wysłuchano referatu T. A. Zamzajewej, która omówiła kolekcję książki słowiańskiej w Bibliotece Narodowej Ka-

zachstanu, i M. A. Mamontowa, prezentującego tematykę Białorusi i Brześcia we współczesnych czasopiśmiech petersburskich.

Referaty w sekcji *Kniga i knižnoje delo na Berestejščine w XIX–XX veke* dotyczyły Brześcia i ziemi brzeskiej, historii miasta, międzywojennych wydawnictw brzeskich, ziemi brzeskiej w bibliologicznych badaniach; zaprezentowano także plan Puszczy Białowieskiej z 1858 r., utwór poetycki z 1855 r. *Pieśń o żubrze*, rolę książki w rodzinie Jundziłów w pierwszej połowie XIX w., drukarstwo i bibliotekarstwo ziemi brzeskiej w okresie II wojny światowej 1939–1941 oraz dokumenty zgromadzone w bibliotece prezydenta Białorusi.

W sekcji *Izdaniya Berestejščiny XVI–XVIII vekov* omówiono m.in. druki i drukarnie ziemi brzeskiej XVI–XVIII w., testamenty mieszkańców z XVI w., rzadkie druki przechowywane w Bibliotece Narodowej w Mińsku, druki oficyny brzeskiej w zbiorach Biblioteki Narodowej Ukrainy w Kijowie i oficyny pińskiej w Bibliotece Litewskiej Akademii Nauk w Wilnie, Biblię Brzeską i inne polskie przekłady Pisma Świętego, architekturę soboru brzeskiego i kaplicy św. Stefana oraz księgozbiory bibliotek: monasteru w Działowie, protojereja Joanna Markowskiego i biblioteki ziemi kamienieckiej.

Równie interesujące były referaty wygłoszone w sekcji *Knigasbory roda Sapieg*, poświęcone rodowi Sapiechów i dotyczące przede wszystkim bibliotek tego rodu, także w nieodległej od Brześcia Rużanie, gdzie rezydował Lew Sapieha. Jego księgozbiór został rozproszony i obecnie podejmowana jest próba rekonstrukcji biblioteki. O fenomenie białoruskiej kultury, którą reprezentowali Sapiehowie, mówił również N. Nikołajew.

Konferencji towarzyszyły: otwarcie niewielkiej wystawy prac G. Macura o kaligrafii, prezentacja książek R. Motulskiego i N. Nikołajewa wydanych w 2011 r., wycieczka w rejon Iwacewicz, zwiedzanie zamku Kossowskiego i domu-muzeum Tadeusza Kościuszki w rejonie Merecza, wizyta w Rużanie w dawnym kompleksie pałacowym Sapiechów, moźolnie teraz odbudowywanym. Konferencję zamknęło posiedzenie narodowej rady dla projektu „Wirtualna rekonstrukcja spuścizny Józefa Ignacego Kraszewskiego”. W skład rady wchodzi bibliotekarze białoruskich, ukraińskich i polskich przygranicznych bibliotek z Białej Podlaskiej i Romanowa.

Anna SZYLAR

Wydział Pedagogiki

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. S. Tarnowskiego w Tarnobrzegu

Konferencja naukowa *Klara – kobieta nowa*, Nowy Sącz, 22–23 VI 2012 r.

W dniach 22–23 VI 2012 r. odbyła się w Nowym Sączu konferencja naukowa zatytułowana *Klara – kobieta nowa*, zorganizowana w ramach jubileuszu osiemsetlecia powołania zakonu św. Klary.

Pomysł uświetnienia Jubileuszowego Roku Świętej Klary zrodził się w 2010 r. w środowisku sądeckim. Partnerami projektu były: Instytut Studiów Franciszkańskich w Krakowie, Uniwersytet Jana Pawła II w Krakowie oraz Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” w Nowym Sączu.

Dwudniowe obrady odbywały się w Miasteczku Galicyjskim w Nowym Sączu, stanowiącym filię Sądeckiego Parku Etnograficznego. dopełnieniem spotkania stał się pobyt uczestników konferencji